

Voorwoord

'Recente ontwikkelingen in het grondwateronderzoek in Vlaanderen'

De studiedag 'Recente ontwikkelingen in het grondwateronderzoek in Vlaanderen' was de vierde in de reeks van studiedagen die georganiseerd werden in het kader van het Congres Watersysteemkennis. Beide voorafgaande studiedagen, die betrekking hadden op aspecten van oppervlaktewater, trokken een (onverwacht) hoge opkomst aan, met ruim 200 deelnemers. Wij waren er toen van overtuigd dat de studiedag over grondwater véél kleinschaliger zou zijn. Grondwater was immers in het verleden steeds het kleine broertje in de waterfamilie; per slot van rekening is grondwater aan het blote oog onttrokken, en onbekend maakt onbemind. Maar wat bleek: voor 'onze' studiedag hadden zich eveneens een 200-tal deelnemers aangemeld! En ook al waren de weergoden ons uitgesproken slecht gezind (de enige dag van de winter 2006-2007 met grote sneeuwvallende op de weg was

uitgerekend donderdag 8 februari, de datum van onze studiedag), toch was de opkomst op de dag zelf ook uitermate verheugend. Grondwater in Vlaanderen is dus duidelijk zichtbaar geworden. En dat vormt op zich reeds een hele kentering.

Vanwaar die ontwikkeling? Sedert 1984 toen de voorloper van het Congres Watersysteemkennis, nl. het Congres Water voor Groen, doorging, is er inderdaad grote beweging gekomen in het 'grondwatermilieu', als ik dat zo mag noemen. De maatschappelijke ontwikkelingen, met een sterk toegenomen milieubewustzijn, liggen ongetwijfeld aan de basis hiervan. Dit heeft zich vertaald in allerlei beleidsinitiatieven in verband met grondwater, waarbij Europa meestal het voortouw nam, door het opleggen van Richtlijnen. Ik denk hierbij aan de afbakening van beschermingszones rond grondwaterwinningen, de wetgeving inzake bodemverontreiniging en –sanering, de bepalingen in VLAREM I en II, de wetgeving op de milieueffectrapportering, de Europese Nitratenrichtlijn, en de Europese Kaderrichtlijn Water, die bij ons geleid heeft tot het Decreet Integraal Waterbeleid. Hierin is sprake van de goede chemische toestand en de goede kwantitatieve toestand van grondwater, die uiterlijk tegen 22 december 2015 dienen te worden bereikt. Recent is de Europese Grondwaterdirectie gefinaliseerd, die hier nadere invulling aan geeft. Deze grondwatergerelateerde regelgeving legt de uitvoering van onderzoek op. Dat betekent dat er niet alleen een toegenomen aandacht voor grondwater, maar bovendien een sterk gegroeide arbeidsmarkt voor grondwaterdeskundigen is ontstaan. De meeste aanwezigen op de studiedag waren dan ook vertegenwoordigd in het kader van hun beroepsactiviteiten.

De lezingen en posters, gepresenteerd op de studiedag, werden ingedeeld in vier items: Grondwaterkwantiteit; Grondwaterkwaliteit; Voeding van aquifers; en tenslotte Hydrogeologische, hydrochemische en geofysische onderzoeksmethoden – Geïntegreerde case-studies. Beide eerstgenoemde items omvatten, naast bijdragen uit de onderzoekswereld, verscheidene lezingen vanuit de bevoegde Vlaamse grondwater-administratie, waarbij vooral de wijze, waarop in Vlaanderen vorm wordt gegeven aan de implementatie van de Kaderrichtlijn Water, naar voren werd gebracht. Bij de twee laatste items kwamen ook de drinkwatersector en vooral de milieustudiebureaus ruim aan bod, naast onderzoeksinstituten. Er mag gerust gesteld worden dat het programma van de studiedag een evenwichtige weerspiegeling vormde van de diverse actoren die op het gebied van grondwater actief zijn in Vlaanderen. Tijdens de afsluitende discussieronde werd gereflecteerd over controversiële vragen zoals: Wat is duurzame exploitatie?, Hoe rekening houden met hydrogeologische onzekerheden bij het gebruik van onderzoeksresultaten?, Worden extreme situatie voldoende in rekening gebracht?, Is de bescherming van grondwater doeltreffend?, en Wat zijn zinvolle milieukwaliteitsnormen voor grondwater, evenals significante kwaliteitsnormen voor grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen?

Ongetwijfeld vormde deze studiedag een initiatief waarvoor belangstelling bestaat. Wellicht hoeven er deze keer niet meer dan 20 jaar overheen te gaan, om dit nog te herhalen.

Prof. Dr. Kristine Walraevens